

استاد علامه سید محمد کاظم عصار لواسانی تهرانی

دکتر سید مصطفی محقق داماد
رئیس گروه مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم

رو درگذرز علم که عصار درگذشت
آن یسار دانش اعصار درگذشت
اعصار را چکبیده فضلی چنین نبود
دردا که آن چکبیده اعصار درگذشت
«والعصر» و خسر انسان، کان رمزی از نبی است
این دور و عصر بود، که عصار درگذشت

۱- تولد و خاندان شادروان عصار

استاد سید محمد کاظم عصار به سال ۱۳۰۲ ق مطابق با ۱۲۶۴ شمسی در تهران متولد شد.^۱ پدر وی مرحوم آیت الله سید محمد عصار از معارف فقها و علمای تهران و صاحب تألیفات چند، و از شاگردان مرحوم میرزای مجدد شیرازی، و میرزای رشتی - حبیب الله - و میرزا حسن آشتیانی و آخوند خراسانی^۲ و آقا میرزا محمد رضا فشارکی^۳ می باشد که شرح زندگانی وی در دائرة المعارف بزرگ اسلامی چنین آمده است:

محمد بن محمود حسینی لواسانی تهرانی معروف به عصار (۱۲۶۴-۱۳۵۶ ق / ۱۸۴۸-۱۹۳۷ م)، حکیم، متکلم، فقیه، اصولی، شاعر و مفسر شیعی ایرانی که در تهران و مشهد می زیسته است. وی نخست «ناظم» تخلص داشته و سپس آن را به «آشفتة تهرانی» و در اواخر به «عصار» تغییر داده است. خانواده آشفتة در اصل مازندرانی بوده اند. پدر وی حاج سید محمود

۱. چنین ضبط شده در اکثر منابع جز مکارم الآثار که ۱۳۰۵ ذکر شده است. استاد سید جلال الدین آشتیانی در موضعی تولد شادروان عصار را به سال ۱۳۰۳ ضبط کرده اند (وحید، سال پنجم، شماره ۱۰) و شاید سهو چاپی باشد، چرا که در سایر مقالات تاریخ ۱۳۰۲ مورد تأیید ایشان هم هست. نیز خانابا مشار در مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی تولد وی را در سامرا دانسته بدون ذکر سال آن، ولی با توجه به گفته وی که در یک سالگی همراه پدر از سامرا به تهران منتقل شد و تاریخ این مهاجرت که سال ۱۳۰۱ می باشد، سال تولد ایشان ۱۳۰۰ ق به دست می آید که خلاف اکثر منابع است.

۲. غلامحسین رضانزاد (نوشین)؛ حکم سبزواری، زندگی، آثار، فلسفه، تهران، انتشارات سنایی، ۱۳۷۱، ص ۲۱۱.

۳. نصره الله کاسمی؛ وفیات معاصرین، ماهنامه گوهر، از انتشارات بنیاد نیکوکاری کابویانی، ۶ ماهه دوم سال ۵۳، صص ۹۳۳-۹۳۴.